

Gebiedsgerichte Terugkoppeling het Westland

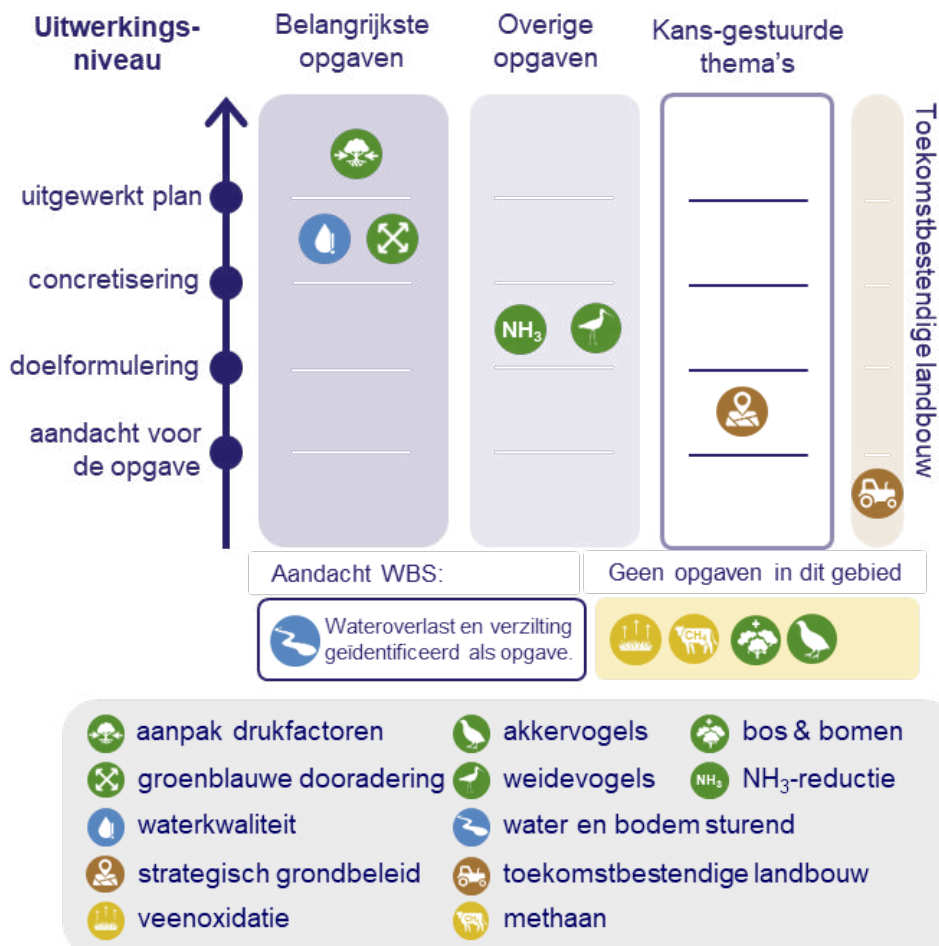
Inleiding

De provincie heeft met veel aandacht de gebiedsplannen van de 16 deelgebieden in Zuid-Holland geanalyseerd. Ze zijn in januari 2026 met waardering door Gedeputeerde Staten vastgesteld voor analyse. Deze gebiedsgerichte terugkoppeling is onderdeel van het Tweede Peilmoment. Per deelgebied staan we stil bij de opbrengsten, sterke punten en verbetersuggesties. De terugkoppeling is bedoeld om de deelgebieden de komende maanden verder op weg te helpen samen resultaten te realiseren en de gebiedsplannen te verbeteren. In september 2026 wordt een besluit van Provinciale Staten verwacht over de brede vervolgaanpak van de gebiedsprocessen in het ZH-PLG.

Hierna volgt inzicht in 1) de opbrengst van het gebiedsplan; 2) de sterke punten in het gebiedsplan; 3) verbetersuggesties voor het gebiedsplan en 4) een vooruitblik op de korte termijn.

Opbrengst gebiedsplan

Uitwerkingsniveau gebiedsplan

Randvoorwaarden

Hoewel het gebied geen expliciete randvoorwaarden stelt, komen er in projectfiches wel enkele risico's naar voren die te interpreteren zijn als randvoorwaarden, namelijk:

- **Maken van keuzes in beperkte ruimte:** in het Westland is verreweg de grootste beperkende factor het gebrek aan fysieke ruimte: eerst moet er tot een gezamenlijk inzicht en beeld worden gekomen over de inrichting van de schaars beschikbare ruimte. Dit vraagt om continue zorgvuldige afwegingen tussen economische activiteit, leefbaarheid en duurzaamheid.
- **Financiering en instrumentarium:** financiële dekking, ook voor onderzoeken, en ambtelijke capaciteit.
- **Beleidsruimte en maatwerk:** voor veel projecten is opvolging of een integrale benadering nodig om het gewenste effect te kunnen hebben.

Financiële vraag

Met het gebiedsplan van het Westland zijn 14 projectvoorstellen ingediend. De financieringsbehoefte is op dit moment €44 mln, waarvan €12,9 mln aan de provincie wordt gevraagd. Voor 5 projectvoorstellen is geen volledige financiële inschatting uitgewerkt. Het is nog niet duidelijk wat de totale financiële behoefte is van deelgebied het Westland.

Voor 2 projecten is financiering geregeld voor het project of voor de huidige fase van dit project:

- Het project *Onderzoeksproject basiskennis Drukfactor Recreatie* wordt gefinancierd vanuit de begroting van het kerngebied Kust & Duinen 2026, vanuit de provincie Zuid-Holland.
- Het project *Ontwikkeling van de GBDA Toolkit*. Hiervoor wordt echter aanvullende financiering (€20.000) gevraagd aan de provincie Zuid-Holland.

Voor 5 projecten is sprake van een vorm van cofinanciering:

- Voor project *Verwijderen exoten Landgoed meer en bos en omgeving* wordt beheer gefinancierd door de gemeente Den Haag.
- Voor project *Den Haag van Zee tot Zweth Kwaliteitsimpuls natuur in regiopark van Zee tot Zweth* is cofinanciering beschikbaar. De totale financieringsbehoefte is €30,1 mln, waarvan €5,3 mln aan de provincie Zuid-Holland wordt gevraagd. Het overige benodigde budget wordt gefinancierd door de gemeente Den Haag.
- Voor project *Biodiversiteitsmonitor Glastuinbouw* is cofinanciering beschikbaar. De totale financieringsbehoefte is €100.000, waarvan €50.000 aan de provincie Zuid-Holland wordt gevraagd.
- Voor project *Ontwikkeling Zuidwesthoek en het Voorduin-Hoek van Holland* is cofinanciering beschikbaar. De totale financieringsbehoefte is €5 mln, waarvan €2 mln aan de provincie Zuid-Holland wordt gevraagd.
- Voor project *Natuurherstel de Lange Wei – Hoek van Holland in combinatie met bufferzone rondom de Krimslot ontwikkeling* is cofinanciering beschikbaar. De totale financieringsbehoefte is €5 mln, waarvan €2,5 mln aan de provincie Zuid-Holland wordt gevraagd.

Sterke punten

Allereerst wil de provincie haar waardering voor het gebiedsplan het Westland nog eens herhalen. Het gebiedsplan geeft rekenschap van het feit dat het een dichtbebouwd gebied met een sterke economische functie, maar met weinig open ruimte. Sterke punten (niet uitputtend) in het gebiedsplan zijn:

- Het gebiedsproces heeft geleid tot meer commitment op de opgaven en een sterk verbeterde samenwerking. Er is meer begrip voor en inzicht in elkaars opgaven, knelpunten en de mogelijkheden tot synergie.
- Ondanks dat dit een van de jongere gebiedsprocessen is, zit er veel snelheid in. Onderzoeken worden al opgepakt en opgenomen in een volgende iteratie van het gebiedsplan.
- Het gebied heeft aandacht voor een van zijn grootste opgaven, waterkwaliteit, doordat zij daar ook enkele projectvoorstellen voor heeft geformuleerd, zoals Bekenherstel Kijkduin en het onderzoek naar exoten rivierkreeften.
- Er is veel inzet op en uitwerking van projecten voor de glastuinbouw, een cruciale economische drager.
- Ondanks het kleine areaal landbouwgrond, wordt er toch gezocht naar nieuwe manieren van groenblauwe dooradering, bijvoorbeeld met groene stroken in stedelijk gebied of rondom kassen. Groenblauwe dooradering steekt daarmee wat betreft uitwerkingsniveau boven de andere opgaven uit.
- Drukfactoren op N2000-gebied zoals recreatie en exoten hebben een prominente plek in het plan en worden in projectvoorstellen ook opgepakt. Het is in dit gebied duidelijk wat de knelpunten zijn. Dit jaar wordt gewerkt aan welke oplossingen hiervoor nodig zijn.
- De samenhang tussen de projecten is duidelijk zichtbaar op de opgenomen kaarten.

Verbetersuggesties

Korte termijn

- Voor een groot deel van de projecten, met name met het oog op de KRW, wordt de bijdrage aan het realiseren van de opgave niet geconcretiseerd. Werk die projecten verder uit.
- Werk de drukfactor dynamische verstuiving verder uit in een project.
- Wat betreft drukfactoren zijn er nog veel onderzoeksopgaven én die kunnen leiden tot concrete voorstellen voor de beheersing van de drukfactoren. Werk die aan de hand van het [Arcadis-rapport](#) uit het SANE-maatregelspoor drukfactoren verder uit.
- Het is logisch dat, vanwege het geringe aantal veehouders en akkerbouwbedrijven, vermindering van emissies van deze bedrijven geen prioriteit heeft gekregen in het plan. Tegelijkertijd gelden ook voor hen de provinciale doelen. Verken of zij kunnen aansluiten bij projecten van andere deelgebieden om te voorkomen dat deze bedrijven helemaal niet worden meegenomen in reducerende maatregelen of projecten met het oog op agrarisch perspectief.
- Zoek afstemming met deelgebied Oostland om tot samenhang te komen, danwel van elkaar te leren. Ook met het oog op de glastuinbouw die in beide gebieden groot is.

Middellange termijn

- Zoek naar kansen om te komen tot 10% (in plaats van 7%) groenblauwe dooradering wanneer de innovatieve aanpakken in het dichtbebouwde gebied slaagt.
- Verken of er in samenhang met groenblauwe dooradering realisatie van een of meerdere ecologische verbindingszones mogelijk is.
- Hoewel het plan aandacht heeft voor het belang van het water- en bodemsysteem zijn er vanuit Water en Bodem Sturend-perspectief geen concrete projecten geformuleerd voor prioritaire thema's als wateroverlast-risico's en ruimte voor waterberging,

verbeteren afvoer en verzilting. Verken of een concreet project hierop gericht kan bijdragen aan doelbereik.

- De uitwerking van boerenlandvogels is een aandachtspunt. De opgave is in dit gebied niet heel groot, maar er kunnen wel stappen gezet worden. Verken daarom wat er nodig is om dit doelbereik dichterbij te brengen.

Hoe verder?

De provincie als gebiedsautoriteit:

- Gaat aan de slag met het bestuurlijk vaststellen van richtinggevende doelen voor gebieden (waar mogelijk/nodig).
- Ontwikkelt haar beleidskaders verder, zoals de Modulaire Herziening van het omgevingsbeleid, het Regionaal Waterprogramma, de Uitvoeringagenda Landbouw, en de SANE-maatregelsporen.
- Biedt ondersteuning aan de gebiedsprocessen met gebiedsmanagers, proceskosten en deelnamevergoedingen. De gebiedsprocessen lopen in ieder geval tot Statenbesluit over de vervolgaanpak in september 2026 door.

De provincie als gebiedspartners:

- Werkt aan het versterken van integraliteit door integraliteit tussen *gebieden* te versterken via gebiedsmanagers en regietafels maatregelen en projecten voor biodiversiteit meer afstemmen. En integraliteit tussen *opgaven* te versterken door gelijksoortige projecten in samenhang op te pakken en waar nodig overkoepelend beleid te maken.
- Werkt aan het versterken en concretiseren van gebiedsplannen door
 - Opvolgen van aanbevelingen uit gebiedsgerichte terugkoppelingen
 - Programmeren selectie van low-regret projectvoorstellen via de Voorjaarsnota 2026 voor behoud van energie en voorgang in gebiedsprocessen.
 - Overige projectvoorstellen te concretiseren en programmeren o.b.v. het geactualiseerde afwegingskader ZH-PLG. Deze programmering wordt november 2026 verwerkt in de begroting 2027.

Daarnaast werkt de provincie aan een vervolgaanpak voor de gebiedsprocessen, aanhakend op en lobbyend richting het nieuwe Rijksbeleid. Voor de vervolgaanpak spreken we ook met gebiedspartners. Het voorstel wordt naar verwachting voor de zomer gedeeld, waarna Provinciale Staten het in Q3 2026 kunnen behandelen.

Tevens gaat de provincie aan de slag met de gestelde randvoorwaarden. We herkennen veel randvoorwaarden vanuit de gebiedsplannen en werken op dit moment al aan een aantal gestelde randvoorwaarden. Tegelijkertijd geldt dat we voor een deel van deze randvoorwaarden nog werk te doen hebben of een besluit moeten nemen. De komende periode gaat de provincie hiermee aan de slag en kijkt welke rol zij hierin kan vervullen.

Wij vragen of het gebied zich met ons inzet voor:

- Blijf doen wat je al deed: benut reeds geplande overleggen voor het opwerken en concretiseren van ingediende en nieuwe projectaanvragen waar nodig.

- Ga samen met de gebiedspartners (inclusief ons) met de verbeter suggesties op de korte termijn aan de slag om het gebiedsplan nog beter aan te laten sluiten bij de opgaven in het landelijk gebied.
- Onderzoek welke maatregelen in samenhang met elkaar binnen het kerngebied Kust en Duinen kunnen worden opgepakt. Maak daarbij gebruik van elkaars kennis en kunde.